

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 martie 2023

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Toma Nadejda

Guzun Ion

Catan Liliana

a judecat, în ședința publică, recursul declarat de către avocatul Reșulschi Galina în numele inculpatului Buțenco Valeri împotriva încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 martie 2023 privind înlocuirea măsurii preventive, în cauza penală în privința lui **Buțenco Valeri XXXXX**.

Procedura de citare a fost legal executată.

În ședință s-au prezentat:

Procurorul Guțan Pavel, care a solicitat respingerea recursului.

Avocatul Paoliuc Ghenadie în numele inculpatului care a solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

În ședință nu s-au prezentat:

Avocatul Reșulschi Galina în numele inculpatului.

Inculpatul Buțenco Valeri.

Colegiul penal în baza actelor din dosar,

CONSTATĂ:

1. Buțenco Valeri XXXXX este învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal.

2. Prin sentința Judecătorei Cahul din 15 februarie 2021, Buțenco Valeri a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita anumite activități ce țin de gestionarea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor pe un termen de 3 ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

La fel, în privința lui Buțenco Valeri XXXXX s-a aplicat măsura preventivă obligarea de a nu părăsi țara până la intrarea sentinței în vigoare.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apeluri de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Bahnari Irina și de către avocatul Reșulschi Galina în numele inculpatului Buțenco Valeri.

4. Cauza este pendinte la Curtea de Apel Cahul.

4.1. Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 martie 2023, a fost respins demersul procurorului de anunțare în căutare a inculpatului Buțenco Valeri și admis demersul procurorului, privind înlocuirea măsurii preventive obligarea de nepărăsire a țării cu măsura preventivă, arestarea la domiciliu pe un termen de 30 zile în privința inculpatului.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a notat că cauza penală se află pe rolul instanței pe parcursul a 2 ani, iar inculpatul Buțenco Valeri nu s-a prezentat la nici o ședință a instanței de apel. A recepționat de fiecare dată corespondența, cunoscând despre data ședințelor de judecată, inclusiv fiind anunțat telefonic de către grefierul instanței, nu s-a prezentat la nici o ședință, prezentând certificatele medicale referitor la internarea sa în spital sau prescrierea tratamentului la domiciliu. Urmare acestui fapt s-au dispus numeroase aduceri forțate a inculpatului pentru ședințele din 21.10.2021, 18.04.2022, 15.06.2022, 26.10.2022, 10.03.2023. Informația prezentată de Inspectoratul de poliție Cahul atestă, că inculpatul Buțenco Valeri locuiește pe adresa indicată, însă de fiecare dată nu se află la domiciliu, ceea ce face imposibilă executarea aducerii forțate.

Conform art.329 alin. (1), (2) Cod de procedură penală „*La judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. O nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeieri pentru aceasta, dar nu mai devreme decât peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare sau dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează noua cerere.* (2) *În cazul aplicării arestării preventive, hotărârea instanței poate fi atacată, în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară cu recurs, care se va judeca conform prevederilor art. 311 și 312, care se aplică în mod corespunzător*”.

Potrivit art. 176-177, art. 185-186 Cod de procedură penală instanța de judecată poate aplica în privința inculpatului una din măsurile preventive, inclusiv și cea sub formă de arest la domiciliu.

Conform art. 176 Cod de procedură penală „ (1) *măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeieri rezonabile, susținute prin probe, de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de*

urmărire penală sau de instanță, să exercite presiune asupra martorilor, să nimicească sau să deterioreze mijloacele de probă sau să împiedice într-un alt mod stabilirea adevărului în procesul penal, să săvârșească alte infracțiuni ori că punerea în libertate a acestuia va cauza dezordine publică. De asemenea, ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței. (2) Arestarea preventivă și măsurile alternative de arestare se aplică numai persoanei care este învinuită, inculpată de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 3 ani și doar în condițiile prevăzute de prezentul cod”.

Totodată, instanța a considerat că în speță sunt prezente temeiurile indicate mai sus, fiind probat faptul necesității înlocuirii în privința inculpatului Buțenco Valeri a măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara, aplicată prin sentința Judecătorei Cahul din 15 februarie 2021, cu măsura preventivă arestul la domiciliu, reieșind din comportamentul inculpatului, care nu s-a prezentat la nici o ședință de judecată, cunoscând despre datele numirii ședințelor.

Neprezentarea inculpatului Buțenco Valeri în ședința instanței de apel, a fost apreciată de către instanța de apel ca o neglijare deliberată a obligațiilor sale procesuale, formând substratul faptic al necesității contracarării riscului evident al ascunderii inculpatului Buțenco Valeri de instanță și al tergiversării mersului normal al judecării cauzei, or, potrivit 321 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel trebuie să aibă loc cu participarea inculpatului.

În situația concretă, la caz, absența sistematică a inculpatului la ședințele de judecată nu poate fi justificată de prezentarea de către partea apărării în mod sistematic a certificatelor medicale cu diagnozele "infecție respiratorie acută", "pancreatită cronică", "colică renală", "bronșită cronică în acutizare", majoritatea cu tratament la domiciliu. În anumite cazuri, exceptate de cele de internare, constatarea anumitor diagnoze sau constatarea acutizării celor existente nu duc neapărat la imposibilitatea prezentării inculpatului în ședințele de judecată, cu atât mai mult pe parcursul a 2 ani. În cazurile tratamentului în condiții de ambulator, imposibilitatea prezentării în ședința de judecată urmează a fi apreciată nu atât din prescripțiile medicului în certificatele medicale, ci din starea inculpatului în ziua ședinței de judecată. Regularitatea cu care sunt prezentate certificatele medicale, eliberate cu 1-2 zile înainte de ședința de judecată, pe numele inculpatului Buțenco Valeri în justificarea absenței acestuia la ședințe de judecată, o perioadă excesiv de îndelungată, **trezesc dubii asupra unor din aceste certificate**, în situația în care inculpatul nu confirmă că ar suferi de o boală gravă, care ar determina suspendarea judecării cauzei în temeiul art. 330 alin. (1) Cod de procedură penală. Mai mult ca atât, **un anumit nivel de suspecție apare în privința certificatelor medicale pe numele inculpatului Buțenco Valeri, eliberate la 06.12.2021, 18.03.2022, 13.12.2022 și 06.03.2023 de către medicul Gîscă Mariana de la întreprinderea SRL "Fapmcomplex Prim" cu sediul în mun.Chișinău, bd. Traian, nr. 22**, or, după cum a menționat și procurorul, starea sănătății îi permite inculpatului să se deplaseze din mun. Cahul în mun. Chișinău, unde este sediul

SRL "Farmcomplex Prim", dar în mod suspect nu-i permite să se prezinte la sediul Curții de Apel Cahul.

În lumina celor constatate, instanța a conchis că inculpatul intenționat se eschivează de a se prezenta în ședința instanței de apel, iar neprezentarea acestuia duce la tergiversarea nejustificată a judecării cauzei. Nici un certificat medical din cele cu tratament ambulator nu atestă starea gravă de sănătate a inculpatului, ce ar împiedica sau ar face imposibilă prezentarea acestuia în ședințele instanței de apel.

5. Încheierea instanței de apel este atacată cu recurs de către avocatul Reșulschi Galina în numele inculpatului Buțenco Valeri, care solicită casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respins demersul înaintat de procuror.

În motivarea recursului se invocă următoarele aspecte:

- motivele indicate în demersului procurorului cu privire la înlocuirea măsurii preventive obligarea de nepărăsire a localității cu arest la domiciliu nu este întemeiat și probat, ori, inculpatul cunoaște despre examinarea cauzei penale dar din motiv de sănătate nu se poate prezenta, aminarea ședințelor de judecată se probau cu prezentarea certificatelor medicale și imposibilitatea de a se prezenta în cadrul ședințelor de judecată;

- cu referire la criticile instanței cu privire la dubiile apărute în privința certificatelor medicale, nu se exclude posibilitatea verificării de către procuror sau instanță veridicitatea acestor acte, or, aceste suspiecții nu sunt temei de a considera ilagele aceste certificate medicale;

- la caz, nu sunt întrunite condițiile prevederilor art. 321 Cod de procedură penală, or, în cazul de față instanța a întreprins măsuri suficiente pentru citarea legală a inculpatului și cauza putea fi examinată și în lipsa inculpatului;

- la soluționarea chestiunii privind necesitatea aplicării măsurii preventive respective, procurorul și instanța de judecată vor aprecia și vor motiva, în mod obligatoriu, dacă măsura preventivă este proporțională cu circumstanțele individuale ale cauzei penale, inclusiv luând în considerare: vârsta și starea sănătății sale;

- conform art. 188 Cod de procedură penală, arestarea la domiciliu se aplică față de învinuit, inculpat în baza hotărârii judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată în modul prevăzut în art. 185 și 186, în condițiile care permit aplicarea măsurii preventive sub formă de arest, însă izolarea lui totală nu este rațională în legătură cu vârsta, starea sănătății, starea familială sau cu alte împrejurări.

6. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, audiind persoanele prezente în ședință, Colegiul penal constată că acesta urmează a fi admis din următoarele motive.

În corespundere cu prevederile art. 321 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol.

Concomitent, alin. (5) al aceleiași norme prevede că instanța, în cazul neprezentării

nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Încheierea privind anunțarea inculpatului în căutare se execută de către organele afacerilor interne.

În corespundere cu art. 329 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul aplicării arestării preventive, hotărârea instanței poate fi atacată, în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară cu recurs, care se va judeca conform prevederilor art. 311 și 312, care se aplică în mod corespunzător.

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 martie 2023, se relevă că, au constituit temei de înlocuire a măsurii preventive, certificatele medicale eliberate în privința lui Buțenco Valeri, fără a se motiva în ce anume constă suspiciunea acestor certificate și fără a fi verificate în modul prevăzut de lege, or aceleași certificate au fost luate în considerație la amânarea ședințelor de judecată din data de: 07 martie 2023 (f.d. 107-109, vol. I); 21 martie 2022 (f.d. 74-76, vol. I); 14 decembrie 2022 (f.d. 101-102).

Astfel că, temeiul reținut de instanța de apel precum că ar exista anumite dubii referitoare la certificatele medicale menționate în încheierea adoptată, nu poate fi pus la baza unei hotărâri privind înlocuirea măsurii preventive în privința lui Buțenco Valeri.

Prin urmare, Colegiul penal ajunge la concluzia că, în cazul inculpatului Buțenco Valeri nu se întrunesc cerințele prescrise la art. 321 Cod de procedură penală, ceea ce impune soluția de admitere a recursului declarat, cu casarea totală a încheierii contestate.

7. În conformitate cu art. 312 alin. (5) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală,
Colegiul penal

DECIDE:

Admite recursul declarat de către avocatul Reșulschi Galina în numele inculpatului Buțenco Valeri și casează total încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 martie 2023, prin care a fost admis demersul procurorului, privind înlocuirea măsurii preventive – obligarea de nepărsire a țării cu măsura preventivă – arestarea la domiciliu pe un termen de 30 zile în privința inculpatului *Buțenco Valeri XXXXX*.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **30 martie 2023**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana